

ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СИ-28-1214/08.04.2020 г. от 7 листа

РЕЦЕНЗИЯ

от професор доктор Стефан Иванов Мичев, катедра „Национална сигурност“ при факултет „Информационни науки“ на Университета по библиотекознание и информационни технологии за дисертационния труд

на Елена Костадинова Тимева

на тема: „Мениджмънт на ресурсите за отбрана за постигане на баланс между икономическия потенциал на държавата и отбранителните способности на въоръжените сили“, представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област от висше образование 9. „Сигурност и отбрана“ професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ докторска програма Организация и управление извън сферата на материалното производство („Управление на сигурността и отбраната“)

2020 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

За специалистите в сферата на сигурността и отбраната актуалността на изследвания в дисертацията научен проблем е във от съмнение. Важно е да се подчертае, че докторантката не постулира тази актуалност, а убедително я аргументира с необходимостта от търсенето на възможности за повишаване на икономическия потенциал на страната за преодоляване на постоянния недостиг на ресурси за отбрана, за изграждане и поддържане на отбранителни способности и изпълнение на мисиите и задачите на въоръжените сили, както и за участието на страната в колективната отбрана.

Потвърждавам значимостта на дисертационното изследване, защото научният анализ е посветен на сложния баланс между изграждане на необходимите отбранителни способности на въоръжените сили на Република България и възможностите на икономиката на страната да осигурява ресурси за това. Този анализ не е самоцелен, а е насочен към намирането на конкретни решения за осигуряване баланс между два жизненоважни сектора – икономиката и отбраната.

Постигнатите резултати ме убеждават, че докторантката е навлязла в проблематиката и има точна оценка за разработките на други изследователи.

Успех за Елена Тимева е формулирането на обекта и предмета на изследването. Докторантката под вещото ръководство на научния ръководител е постигнала единство между целта, задачите на изследването и постигнатите резултати.

Мога да потвърдя, че всички поставени цели в дисертацията са изпълнени, като специално подчертавам решаването на следните задачи:

- Изследване на възможностите за повишаване на дела на определени отрасли от икономиката на страната за увеличаване ръста на БВП и заделяните ресурси за отбрана.
- Оценка на влиянието на средата на сигурност върху поддържането на съществуващи и изграждането на нови отбранителни способности от ВС.
- Набелязване на направления, които да спомогнат при търсенето на резерви, и намирането на баланс за преодоляване на дефицита от отбранителни способности.

Дисертационният труд съдържа нова интерпретация на факти, както и анализи, изводи и препоръки. Накратко те се отнасят до развиването на възгледите за ролята и мястото на държавата в пазарната икономика за повишаване на отбранителните способности, мениджмънта на ресурсите за отбрана и управление на риска при изпълнение на отбранителните програми, пътищата за постигане на баланс между икономическия потенциал (възможностите на страната) за отделяне на ресурси за отбрана и необходимите отбранителни способности на въоръжените сили.

Съгласен съм с една от основните тези на докторантката, че сектор „Отбрана“ години наред не е приоритет при управлението и разпределението на ресурсите на страната. Много правителства negliжираха сектор „Отбрана“ и не предоставяха необходимите ресурси за изграждане и/или поддържане на вече съществуващи отбранителни способности на Въоръжените сили (ВС), което допълнително допринесе за изоставането и отдалечаването от изискванията на НАТО за способни и съвременни армии.

2. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Основното съдържание на дисертационния труд съответства на темата. Дисертацията е сполучливо структурирана в увод, три глави, общи изводи и препоръки, заключение и приложения. Специално искам да подчертая, че Елена Тимева завършва всяка глава с изводи, което също свидетелства за способността ѝ да обобщава постигнатите научни резултати.

Дисертационният труд е с обем 264 стандартни страници, в т. ч. 18 таблици, 2 схеми и 7 фигури. Съдържа списък на използваните съкращения, увод, изложение в три части, заключение, използвана литература със 165 източника и 2 приложения.

Не смятам, че е необходимо да се спирам обстойно на анализа и постигнатите резултати във всяка глава. Тук ще отбележа само най-важното.

Първа и втора глава имат подчертано теоретичен характер. В тях се анализират икономическият потенциал на държавата, ролята и място на държавата за повишаване на отбранителните способности в пазарната икономика, връзката между икономическия потенциал и отбранителните способности на страната.

Специално внимание и висока оценка заслужава постигнатото в параграфите, посветени на съвременния мениджмънт на ресурсите за отбрана, управлението на риска при мениджмънта на ресурсите за отбрана и тенденциите в развитието на мениджмънта на ресурсите за отбрана.

Постигнатото в първите две глави създава необходимата предпоставка за анализа в трета глава, която според мен е най-важната в дисертацията, защото докторантката е изследвала възможните пътища за постигане на баланс между икономическия потенциал на държавата и изграждането и поддържането на отбранителни способности.

Извършеният анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ), стоящи пред икономическите райони на страната може да бъде използван при разработването на стратегии за развитие на районите и отделни сектори в тях, водещи до повишаване на БВП на страната.

Аргументирано са представени възможностите за оптимизиране и намаляване на дублиращите разходи чрез участие на страната в различните програми, проекти, инициативи и т.н. на НАТО и ЕС.

Доказана е тезата, че постигането на баланс между икономическия потенциал на държавата и изграждането и поддържането на отбранителни способности от ВС е от ключово значение за състоянието на страната.

Обоснован е изводът, че основен фактор за постигане на промяна е приемане от всички институции и прилагане на общовалидни приоритети за развитие на сектор „Отбрана“ и в частност, разработване на дългосрочен план и програма за развитие на въоръжените сили.

3. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

В дисертационния труд е създадена концептуална рамка, която осигурява необходимата теоретична основа за продължаване на изследването.

Приемам заявените приноси в дисертационното изследване. Те сполучливо са разделени на приноси с научен и с практико-приложен характер. Според мен приносът под № 3, определен като научен, има по-скоро практико-приложен характер.

4. Автореферат и публикации по дисертацията

Авторефератът отговаря на изискванията. Той е самостоятелно произведение, в което са отразени основните постижения в дисертацията.

Публикациите по дисертацията осигуряват необходимата публичност на резултатите от изследването.

5. Становище относно наличието или липсата на плагиатство.

Дисертационният труд е лично дело на Елена Тимева. Използваните източници са добросъвестно цитирани. Не съм установил плагиатство и не съм получил сигнал за плагиатство в дисертационния труд и публикациите по него.

6. Критични бележки и препоръки.

В дисертацията се срещат отделни формулировки, които не са съвсем точни от синтактична гледна точка. Например в увода се среща израза: *„Проблем на дисертационния труд са съществуващите слабости в мениджмънта на ресурсите за отбрана, които водят до недостиг (дефицит) на отделни отбранителни способности...“*. Очевидно докторантката има пред вид, че в дисертационния труд се разглеждат проблеми, слабости, а не че трудът има проблем. Подобни неточности са рядко срещани в текста и обръщам внимание на тях само с оглед основната ми препоръка, а именно: по-големи части от дисертационния труд да бъдат издадени в отделна публикация. Тя би била полезна както за специалистите, така и за студенти от специалности в професионалното направление 9.1. „Национална сигурност“.

7. Заключение.

Дисертационният труд на Елена Костадинова Тимева отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

8. Оценка на дисертационния труд.

Давам положителна оценка на дисертационният труд на тема: *„Мениджмънт на ресурсите за отбрана за постигане на баланс между*

икономическия потенциал на държавата и отбранителните способности на въоръжените сили“ и съм съгласен Елена Костадинова Тимева да получи образователната и научна степен „доктор“ в област от висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана“ , професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство („Управление на сигурността и отбраната“)

Дата

Рецензент:

проф. д-р Стефан Мичев